



ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ (ส่วนยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๒๑ ๐๗๑๐ หรือ โทร. ๑๓๗๘)

ที่ กท ๐๔๐๘/๒๙๘๒

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวจากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนักงาน ก.ก. เลขาธิการสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการสำนักงานการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

พร้อมนี้ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ขอส่งรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวจากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เพื่อรับทราบทัศนคติรวมทั้งข้อเสนอแนะของสื่อมวลชนและคอลัมนิสต์ที่มีต่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเป็นข้อมูลในการดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในเรื่องนั้น ๆ เพิ่มขึ้น มาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นางสาวกัญต์กนิษฐ ตั้งวงษ์เลิศ)
ผู้อำนวยการส่วนสื่อสารองค์กร
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวจากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕
เรื่อง การติดตามและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดมะเขือเทศ (Tomato Flu)

๑. ประเด็นการวิเคราะห์

๑.๑ น.ส.ไตรศุลี ไตรสรณกุล รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ตามที่กระทรวงสาธารณสุข ประเทศอินเดียมีคำเตือนชาวอินเดียให้ระมัดระวังการระบาดของโรคไข้หวัดมะเขือเทศ (Tomato Flu) เนื่องจากพบผู้ป่วยเป็นเด็กเล็กต่ำกว่า ๕ ปี ในรัฐเกรละ รัฐทมิฬนาฑู รัฐโอริสสา และรัฐहरยาณา รวมประมาณ ๑๐๐ คน นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) มอบหมายให้กรมควบคุมโรค สธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์การระบาดดังกล่าว แม้จะยังไม่มีรายงานการพบผู้ป่วยในไทยและเป็นการป่วยจากไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคมือ เท้า ปาก ซึ่งไม่ใช่ไวรัสใหม่และอาการไม่รุนแรง แต่ต้องเฝ้าระวัง เนื่องจากขณะนี้ไทยเปิดประเทศรับผู้เดินทางจากทั่วโลก รวมถึงประเทศที่มีการระบาดของโรค จึงต้องประเมินสถานการณ์ เตรียมแนวทางการคัดกรองและรักษากรณีพบผู้ป่วย

๑.๒ นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวว่า จากการติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดมะเขือเทศในประเทศอินเดีย พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี มีผู้ติดเชื้อประมาณ ๑๐๐ คน ไม่มีผู้เสียชีวิต เนื่องจากเชื้อไวรัสชนิดนี้แพร่กระจายได้ง่ายจากการสัมผัส เช่น สัมผัสพื้นผิวไม่สะอาด หรือนำสิ่งของเข้าปาก จึงทำให้กลุ่มเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี เสี่ยงติดเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ง่ายเป็นพิเศษ อาการเริ่มต้นจะคล้ายไข้หวัดคือ มีไข้ ปวดเมื่อยตัว ต่อมาจะมีผื่นขึ้น ลักษณะแดง เป็นตุ่มน้ำคล้ายมะเขือเทศ ยืนยันโรคนี้ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับการรับประทานมะเขือเทศแต่อย่างใด จากการสันนิษฐานลักษณะทางระบาดวิทยา และอาการเด็กที่ป่วยจะคล้ายโรคมือ เท้า ปาก ที่พบบ่อยได้ในเด็ก ไม่ใช่โรคติดเชื้อชนิดใหม่

๑.๓ ศ.นพ.ยง ภู่วรวรรณ หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊กส่วนตัว ระบุการตั้งชื่อไข้หวัดมะเขือเทศ เนื่องจากเด็กที่ป่วยจะมีลักษณะผื่นแดง เป็นตุ่มน้ำ คล้ายมะเขือเทศ ลักษณะอาการเริ่มต้นคล้ายไข้หวัดคือ มีไข้ ปวดเมื่อยตัว ต่อมาจะมีผื่นขึ้น โดยผื่นที่ขึ้นจะมีลักษณะแดง เป็นตุ่มน้ำ โรคไม่รุนแรงและหายได้เอง ไม่มีรายใดเสียชีวิต จากการสันนิษฐานลักษณะอาการคล้ายโรคไข้วัดข้อยุ่งลาย (Chikungunya) ไข้เลือดออก และโรคมือ เท้า ปาก ทั้งนี้ การตรวจวินิจฉัยสาเหตุของการติดเชื้อไวรัสไม่ซับซ้อนและคาดการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในประเทศอินเดีย อาจทราบแล้วว่าเกิดจากไวรัสชนิดใด แต่ยังไม่ประกาศอย่างเป็นทางการ

- ลักษณะของผื่นจากรูปถ่ายที่หนังสือพิมพ์ของอินเดียรายงานข่าว อาจระบุได้ว่าลักษณะนี้คือ ผื่นที่ขึ้นเหมือนกับโรคมือ เท้า ปาก ที่พบในประเทศไทย เชื้อหลักของลักษณะผื่นแบบนี้คือ Cocksackie A๖ โดยผื่นจะขึ้นที่มือ เท้า ข้อศอก ข้อเข่า รอบก้น มีลักษณะผื่นค่อนข้างรุนแรง ส่วนใหญ่พบมากในเด็ก แต่ก็เคยพบในผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ต้องติดตามเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดมะเขือเทศในอินเดียเป็นไวรัสชนิดใด ซึ่งจากคาดการณ์ของตนคาดเกิดจากเชื้อไวรัส Cocksackie ที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคมือ เท้า ปาก และไม่รุนแรง ต่างจากเชื้อ enterovirus A ๗๑ ที่อาจทำให้เกิดสมองอักเสบ และกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ โดยเฉพาะในเด็กเล็ก

๑.๔ ศูนย์จีโนมทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โพสต์ข้อมูล เรื่อง “ไข้หวัดมะเขือเทศ ที่กำลังระบาดในรัฐเกรละ ประเทศอินเดีย เกิดจากไวรัสตัวใหม่ใช่หรือไม่” ผ่านเฟซบุ๊ก Center for Medical Genomics ระบุจากการถอดรหัสพันธุกรรมจากตัวอย่าง Swab ตุ่มแผลจากผู้ป่วย ๒ ราย พบเป็นไวรัส “คอกซากี A๑๖ (Cocksackie A๑๖)” ที่ก่อให้เกิดโรคมือ เท้า ปาก มีไข้ไวรัสตัวใหม่แต่ประการใด และกระทรวงสาธารณสุขอินเดียได้ออกมายืนยันพบผู้ติดเชื้อ “ไข้หวัดมะเขือเทศ” ในประเทศอินเดีย ตั้งแต่เดือน พ.ค.๖๕ จนถึงขณะนี้พบผู้ป่วยแล้ว ๘๒ คน เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี พบการระบาดมากที่สุดในรัฐเกรละ (ซึ่งเป็นรัฐที่พบไวรัสโคโรนา 19 และไวรัสฝีดาษลิงระบาดมากเช่นกัน) รองลงมาเป็นรัฐทมิฬนาฑู รัฐโอริสสา และรัฐहरยาณา

- สาเหตุที่มีชื่อเรียกขานในท้องถิ่นว่า “ไข้หวัดมะเขือเทศ” เนื่องจากหากติดเชื้อ ผู้ป่วยซึ่งเป็นเด็กเล็กจะมีผื่นแดงคล้ายมะเขือเทศ สร้างความเจ็บปวดให้กับร่างกาย โดยเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี มีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ง่ายเป็นพิเศษ เนื่องจากเชื้อไวรัสชนิดนี้แพร่กระจายได้ง่ายจากการสัมผัส เช่น เด็กเล็กสัมผัสพื้นผิวที่ไม่สะอาดที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง หรืออุจจาระของเด็กติดเชื้อ หรือนำสิ่งของที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสเข้าปาก และมีเด็กหญิงอายุ ๑๓ เดือน และพี่ชายอายุ ๕ ปีจากอังกฤษ บิดามารดาพากลับไปเยี่ยมญาติที่อินเดีย เกิดมีผื่นขึ้นที่มือและขาเหมือนไข้หวัดมะเขือเทศ ใน ๑ สัปดาห์หลังกลับจากรัฐเกรละ ประเทศอินเดีย ในเดือน พ.ค.๖๕ โดยพ่อแม่เด็กแจ้งว่าลูกของตนเล่นกับเด็กอีกคนหนึ่งซึ่งเพิ่งหายจากโรคไข้หวัดมะเขือเทศ ๑ สัปดาห์ก่อนเดินทางกลับอังกฤษ หลังจากกลับมาอังกฤษ เด็กทั้ง ๒ ราย มีอาการป่วยและมีไข่ออกผื่นลักษณะเดียวกับไข้หวัดมะเขือเทศ ดร.จูเลียน ถึงจากมหาวิทยาลัยเลสเตอร์ ในสหราชอาณาจักรและเพื่อนร่วมงานจึงได้ Swab ตุ่มน้ำและลำคอไปตรวจ “PCR” พบไม่ใช่ไวรัสฝีดาษลิง แต่เป็นไวรัสในกลุ่ม “เอนเทอโรไวรัส (Enterovirus)” ที่ก่อให้เกิดโรคมือ เท้า ปาก และจากการถอดรหัสพันธุกรรมพบเป็นไวรัส “คอกซากิ A๑๖” โดยมีรหัสพันธุกรรมคล้ายกับคอกซากิ A๑๖ สายพันธุ์ที่ระบาดในจีนมากกว่าสายพันธุ์ที่ระบาดในไทย มีไข้ไวรัสชนิดใหม่ หรือสายพันธุ์ใหม่แต่ประการใด

- สรุปได้ว่าโรคอุบัติใหม่ที่เรียกว่า “ไข้หวัดมะเขือเทศ” ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กจำนวนหนึ่งในเมืองเกรละ ประเทศอินเดีย จากการถอดรหัสพันธุกรรมจากตุ่มแผลและลำคอจากเด็กเล็ก ๒ คน พบเป็นโรคมือ เท้า ปาก ซึ่งเกิดจากไวรัส “คอกซากิ A๑๖” ที่ระบาดในเด็ก มีอาการไม่รุนแรง โดยอาจเป็นไปได้ด้วยว่า บางรายอาจเกิดจากการติดเชื้อจากไวรัสชิคุนกุนยาและไวรัสไข้เลือดออกที่มีขุมเป็นพาหะ สำหรับชุดตรวจกรอง PCR ในประเทศไทยต่อไวรัสที่ก่อโรคมือ เท้า ปาก มีให้บริการอยู่แล้วในโรงพยาบาลรัฐและเอกชนหลายแห่ง เนื่องจากโรคไข่ออกผื่นเกิดขึ้นเป็นประจำในเด็กเล็ก

๒. ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ควรดำเนินการ

๒.๑ น.ส.ไตรศุลี ไตรสรณกุล รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ในช่วงฤดูฝนนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องให้ความระมัดระวังดูแลบุตรหลาน เนื่องจากเชื้อไวรัสซึ่งเป็นสาเหตุของโรคมือ เท้า ปาก กระจายได้ง่ายจากการสัมผัส โดยเฉพาะการสัมผัสพื้นผิวที่ไม่สะอาด หรือนำสิ่งของไม่สะอาดเข้าปาก

๒.๒ นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมควบคุมโรค สธ. กล่าวว่า จากข้อมูลเบื้องต้นที่มีในขณะนี้ สถานการณ์โรคไข้หวัดมะเขือเทศยังไม่น่ากังวล ยังไม่มีรายงานพบผู้ป่วยในประเทศไทยและโรคดังกล่าวแพร่ระบาดอยู่ในวงจำกัด ซึ่งกระบวนการคัดกรองและรักษาในประเทศสามารถทำได้เช่นเดียวกับการรักษาโรคมือ เท้า ปากในเด็ก และปัจจุบันมีทั้งชุดตรวจคัดกรองยารักษาในสถานพยาบาลในประเทศทุกระดับ อย่างไรก็ตาม ช่วงฤดูฝนซึ่งอากาศเย็นและชื้น เชื้อโรคแพร่กระจายได้ง่าย จึงขอความร่วมมือผู้ปกครองระมัดระวังดูแลบุตรหลานใกล้ชิด หมั่นทำความสะอาดของเล่นเด็กและบริเวณพื้นที่ที่เด็กอยู่เป็นประจำ เพื่อลดเชื้อโรคที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร.๑๕๖๒

๓. ความคิดเห็นจากสื่อออนไลน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑ ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นผ่าน www.th-th.facebook.com/ข่าวช่อง๔ เห็นว่า แม้อาการของโรคไข้หวัดมะเขือเทศไม่รุนแรงและคล้ายกับโรคมือ เท้า ปาก แต่สร้างความกังวลให้กับผู้ปกครองที่มีเด็กเล็กอยู่ในความดูแล จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลและวิธีป้องกันบุตรหลานให้ปลอดภัยจากโรคดังกล่าว

๓.๒ ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นผ่าน www.th-th.facebook.com/thematterco เห็นว่า แม้ขณะนี้ยังไม่พบการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดมะเขือเทศในประเทศไทย แต่ก็ไม่ควรประมาท เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทย

เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งอินเดียเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศไทยมากที่สุดในขณะนี้ ขณะเดียวกันเห็นว่า กระทรวงสาธารณสุขควรเตรียมความพร้อมด้านการดูแลรักษาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้รองรับ หากเกิดการนำเชื้อจากต่างประเทศและเกิดการแพร่ระบาดในประเทศไทย

๓.๓ ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นผ่าน www.th-th.facebook.com/อีจัน เห็นว่า ขณะนี้เกิดโรคอุบัติใหม่อย่างต่อเนื่อง ขณะที่การแพร่ระบาดของโควิด 19 และโรคฝีดาษลิงก็ยังไม่น่าวางใจ หากเกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดมေးเชื้อเทศในประเทศไทยอีกจะเป็นการซ้ำเติมความเดือดร้อนของประชาชน และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุตรหลาน

๓.๔ ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นผ่าน www.th-th.facebook.com/เรื่องเล่าเช้านี้ เห็นว่า ไม่ควรประมาท แม้อาการของโรคไข้หวัดมေးเชื้อเทศไม่รุนแรง แต่หากเกิดการแพร่ระบาดในเด็กเล็กก็อาจทำให้ติดต่อกันได้ง่าย ขณะที่เด็กบางคนที่มีโรคประจำตัว หรือมีภูมิคุ้มกันต่ำกว่าปกติ ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการผลกระทบทางสุขภาพได้

๔. สำนักงานประชาสัมพันธ์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๔.๑ สำนักงานมัธยม สำนักงานการแพทย์ และสำนักงานประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์การประสานความร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โรคไข้หวัดมေးเชื้อเทศ (Tomato Flu) ที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กเล็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ในประเทศอินเดียอย่างใกล้ชิด ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของสถานพยาบาลในสังกัด กทม. ในการดูแลรักษาเด็กที่ป่วยด้วยโรคมือ เท้า ปาก รวมทั้งมาตรการเฝ้าระวังและคัดกรองเด็กที่มีอาการเจ็บป่วยจากไวรัสชนิดเดียวกับที่ก่อให้เกิดโรคมือ เท้า ปาก อย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลของพ่อแม่และผู้ปกครอง

๔.๒ สำนักงานการศึกษา สำนักพัฒนาสังคม สำนักงานมัธยม และสำนักงานประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์มาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรงเรียนในสังกัด กทม. และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในความดูแลของ กทม. ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กเล็ก เกี่ยวกับวิธีดูแลรักษาสุขภาพ/สุขอนามัยของดูแลบุตรหลานให้ปลอดภัยจากโรคมือ เท้า ปาก และโรคติดต่อต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนที่อากาศเย็นและชื้น โดยเฉพาะการหมั่นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่ เพิ่มความระมัดระวังบุตรหลานไม่ให้สัมผัสพื้นผิวที่ไม่สะอาด หรือนำสิ่งของไม่สะอาดเข้าปาก เพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อไวรัสซึ่งเป็นสาเหตุของโรคมือ เท้า ปาก รวมถึงเชื้อโรคอื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุของโรคติดต่อที่พบบ่อยในช่วงฤดูฝน

๕. ที่มาของข้อมูล

๕.๑ หนังสือพิมพ์ : ไทยรัฐ, เดลินิวส์, ข่าวสด, แนวหน้า, มติชน, ไทยโพสต์, คม ชัด ลึก, สยามรัฐ, กรุงเทพธุรกิจ, ผู้จัดการรายวัน ๓๖๐°, บางกอกโพสต์

๕.๒ สื่อออนไลน์ : www.dailynews.co.th, www.khaosod.co.th, www.thairath.co.th, www.bangkokbiznews.com, www.tna.mcot.com, www.thainews.prd.go.th, www.komchadluek.net, www.posttoday.com, www.matichon.co.th, www.naewna.com, www.siamrath.co.th, www.mgsonline.com, www.nationtv.tv, www.newtv.co.th, www.pptvhd๓๖.com, www.tnnthailand.com, www.ejan.co, www.thaich๘.com/news, www.youtube.com, www.today.line.me